

Asia

**EYCS; Koulutus: Opetusministereiden videoneuvottelu Ukrainan tilanteen vaikutuksista  
16.3.2022**

Kokous

Opetusministereiden toinen videoneuvottelu koronavirustilanteen vaikutuksista koulutusjärjestelmiin  
16.03.2022 - 16.03.2022

**EU:n koulutuksesta vastaavien ministerien epävirallisessa videokokouksessa kuultiin aluksi Ukrainan opetusministeri Serhiy Shkarletin puheenvuoro, jossa hän kiitti jo saadusta avusta, mutta painotti myös tilanteen olevan vaikea ja edellyttävän jatkuvaa tukea. Ukrainassa yritetään turvata lasten koulunkäynti mahdollisuuksien mukaan ja vetosi, että EU-maat jakaisivat tietoa oppimisen mahdollisuuksista sotaa paenneille ukrainalaisille ja mahdollistaisivat opetustyön ukrainalaisia opettajille. Toiveena on saada kaikki palaamaan sodan jälkeen, joten kielen ja kulttuurin opetus on tärkeää.**

**Keskustelussa jäsenvaltiot painottivat yhteistyön ja koordinaation merkitystä ja kertoivat jo tehdystä yhteistyöstä eri kansainvälisten järjestöjen kanssa. Kreikan esittämä EU:n oma task force sai kannatusta useilta jäsenvaltioilta. Puheenjohtaja Blanquer totesi kokouksen lopuksi Ranskan ryhtyvän yhdessä komission kanssa toimiin korkean tason työryhmän käynnistämiseksi. Ryhmän asialistalla ovat keskustelun perusteella ainakin taloudellinen tuki Ukrainalle ja sen naapurimaille, ukrainalaisten lasten kouluunottaminen ja sen helpottaminen ml. psykologinen tuki, opettajien kouluttaminen, Ukrainan kulttuurin ja kielen oppiminen sekä jälleenrakennus. Ensimmäinen kokouspäivämäärä ja muut tiedot jaetaan mahdollisimman pian.**

**Puheenjohtaja Jean-Michel Blanquer avasi kokouksen ja antoi puheenvuoron suoraan Ukrainan koulutuksesta vastaavalle ministerille Serhiy Shkarlet'ille.**

Hän totesi tilanteen olevan vaikea ja kiitti jo saadusta avusta. On tärkeää tukea lapsia, joiden lapsuus on varastettu Venäjän pommittaessa maata. Yli 4000 oppilaitosta on tuhoutunut ja joissain kaupungeissa kaikki infrastruktuuri. Pahinta kuitenkin on, että 103 ukrainalaista lasta on kuollut iskuissa ja yli 7 milj. ihmistä on joutunut jättämään kotinsa. Näistä miljoonat paenneet EU-maihin. Prioriteettina on yrittää turvata koulunkäynti mahdollisuuksien mukaan ja myös psykologinen tuki on käynnistetty. Lasten oppimisen tueksi on perustettu e-platform, joka auttaa etäopetuksessa ja aloitettu tv-lähetykset. Lisätäkää tietoa oppimisen mahdollisuuksista maissanne oleville ukrainalaisille ja käyttäkää maissanne olevia opettajia opetuksessa. Vain Puolassa 54.000 lasta tällä hetkellä sotaa paossa. Toiveena on saada kaikki palaamaan sodan jälkeen, joten kielen ja kulttuurin opetus on tärkeää. Tuki tärkeää. Ukrainassa tarve kaikelle opetukseen liittyvälle koulujärjestelmän uudelleenrakentamiseksi. Myös operationaalinen tuki tärkeää. Kiitollinen tuesta ja toivoo

kokouksen olevan mahdollisuus avulle. Vuodesta 2014 Ukraina on yrittänyt pyrkiä lähemmäksi Eurooppaa. Pakotteet ovat tärkeä keino väkivaltaisuuksien lopettamiseen, niitä tulee jatkaa edelleen. Ydinsodanuhka todellinen. Kaikki askeleet kohti rauhaa ja yhteistyö tärkeitä.

**Komissaari Gabriel** ilmaisi täyden tuen Ukrainalle ja lupasi täyden joustavuuden EU-rahoitukselle Ukrainaan. Uudet digitaaliset välineet ja oppimisen muodot tärkeitä kaikille lapsille. Komissio on valmis tarjoamaan tukea taloudellista tukea koulutusjärjestelmille, tukemaan suuntaviivojen luomisessa maahantuleville ukrainalaisille lapsille ja antamalla mahdollisuuden käyttää EU-rahoitusta joustavasti. Tarkoitus lähettää teknisiä tiimejä jäsenvaltioiden tueksi. Erasmus+-ohjelman kautta hankerahoitus mahdollista, minkä lisäksi tukea ukrainalaisille opettajille. Väliaikaisen suojelun direktiivi antaa ukrainalaisille lapsille mahdollisuuden integroitua tavallisiin kouluihin. School Education Gateway –portaali voisi toimia alustana etäoppimiselle ukrainankieliseen opetukseen.

**FR** totesi solidaarisuuden osoittamisen olevan velvollisuus ja kaikki jäsenvaltiot ovat jo aloittaneetkin työn Ukrainan tukemiseksi. Tällä hetkellä noin 5,5 milj. ukrainalaista pakolaisina Euroopassa. Tarvitaan rahoitusta oppimisen mahdollistamiseen sekä välineiden että opetuksen mahdollistamiseksi. Psykologinen tuki tärkeää.

**SI** tukee sekä pakolaisia sekä koulutuksen että tutkimuksen että urheilun alalla. EU-ohjelmien täyttö tärkeää. Kansallisesti perustettu call-center pakolaisten tukemiseksi. E-alustat oppimiseen tärkeitä, samoin koordinaatio.

**PT** kertoi kansallisesta alustasta, joka on perustettu maahan saapuvien tueksi ml. lapset. On tärkeä antaa rätälöityä tukea ja vähentää byrokratia minimiin. Jälleenrakennus tärkeä vaihe, johon tulisi valmistautua ajoissa. Ukrainan hallituksella tulisi olla Eurooppaan yksi yhteyspiste, jonka kanssa kommunikoida ja jonka välityksellä jäsenvaltioiden työn koordinaatio mahdollista.

**DE** piti tärkeänä vahvan viestin lähettämistä Venäjälle myös koulutussektorilla ja kertoi jäädyttäneensä kaiken yhteistyön. Ukrainalaiset opettajat voivat jatkaa työtään tai hakeutua koulutukseen niin halutessaan. Liittovaltioille luotu yhteinen alusta pakolaisten auttamiseksi. Akateemisille pakolaisille myös omia työllisyysmahdollisuuksia. Venäläinen siviiliyhteiskunta ei vastuussa sodasta.

**HR** katsoi, että Kreikan esitys yhteisestä EU-task forcesta on kannatettava. Kansalliset toimet on suunnattu sekä ensimmäisen ja toisen asteen oppilaitoksiin että varhaiskasvatukseen.

**FI puheenvuorossa** tuomittiin Venäjän toimet ja todettiin, että on eurooppalainen haaste toivottaa ukrainalaiset pakolaiset tervetulleiksi parhaissa mahdollisissa olosuhteissa ja antaa apua myös Ukrainassa. Koulutuksen jatkuvuus on olennaisinta. Suomi valmistelee 14 milj. euron lisärahoituksen myöntämistä Ukrainan opetussektorille osana humanitaaristen järjestöjen antamaa apua. Opetussektorin tukeminen on Suomen Ukrainalle myöntämän kehittämistuen prioriteettialue. Pakolaisten vastaanottamiseksi Suomi arvioi parhaillaan, miten koulutusjärjestelmä tukee ja mahdollistaa lasten ja nuorten koulutuspolkujen jatkamista. Tilapäistä suojelua myönnettäville lapsille ja nuorille tarjotaan varhaiskasvatusta sekä perusopetusta ja he voivat vapaasti hakeutua toisen ja kolmannen asteen koulutukseen samoin edellytyksin kuin Suomen kansalaiset. Lisäksi suunnitellaan erillisiä polkuja korkeakoulutusopintoihin. Tarvitaan yleistietoa Ukrainan koulutusjärjestelmästä, tukea opettajille ja ukrainalaisten oppijoiden kielelliselle kehittämiselle. Tiedonvaihto ja hyvien käytänteiden jakaminen on tärkeää ja siksi FI tukee puheenjohtajavaltio Ranskaa yhteisen lähetystavan koordinoimisesta Ukrainan tarpeiden vastaamiseksi.

**ES** ensimmäinen aalto siirtolaisia on tullut maahan ja koulutuksen järjestäminen on parhaillaan käynnissä. Tiedonvaihto tarpeen säännöllisesti yhteisten toimien kartoittamiseksi. Erasmuskin lisäksi Euroopan solidaarisuusjoukot olennainen rahoitusohjelma.

**RO** kertoi maahan tulleen jo 30.000 lasta Ukrainasta, mikä aiheuttaa painetta kouluille ja yliopistoille. Mukana myös maahan yksin tulevia lapsia. On tärkeä varmistaa, että lainsäädäntö on riittävää sekä kansallisella että EU-tasolla. Tuki Kreikan esitykselle EU-task forcen perustamisesta.

**AT** piti tärkeänä lasten integroimisen nopeasti koulutusjärjestelmiin ja myös pakolaisten työmarkkinoille pääsyn helpottaminen tärkeää. Komission tuki ohjelmien kautta tärkeää.

**BG** kertoi eri toimista ukrainalaisten tukemiseksi mm. koulutuksen järjestämiseksi ja psykologisen avun tarjoamiseksi. Tuki EU-tason koordinaatioryhmälle.

**EE** totesi maahan saapuvan tuhansia pakolaisia päivittäin ja näistä kolmannes on lapsia. Jokaiselle lapselle on tarkoitus järjestää paikka koulutuksessa ja mahdollistaa ukrainalaisen opetussuunnitelman mukainen oppiminen tämän kouluvuoden loppuun. Myös tämän jälkeen on tarkoitus järjestää Ukrainan kielen ja kulttuurin opetusta. Elektroniset ratkaisut keskeisiä. Lainsäädännön selventäminen tarpeen.

**MT** piti EU:n yhteistä lähestymistapaa tärkeänä ja myös koulutuksen mahdollistamista kaikilla tasoilla.

**SK** painotti myös lainsäädäntökehityksen merkitystä ja yhteistä eurooppalaista lähestymistapaa. Komission esittämät keinot hyvä lähtökohta.

**IE** kertoi antaneensa tähän mennessä pääasiassa humanitaarista apua Ukrainalle ja painotti tulevan ennakoimista jo ajoissa. Koulujen ja opettajien tukeminen tärkeää ml. kieltenoppiminen. Toisen asteen ja yliopistojen opiskelijoiden tukeminen tärkeää, koska he uuden Ukrainan rakentajia. Erasmus+-ohjelmaa tulisi käyttää stipendijärjestelmään ja konkreettiseen tukeen kouluille.

**NL** huomautti, ettei kriisin kestosta ole tietoa, joten tulee varautua mahdollisuuksien mukaan kaikkeen. Painotti myös yhteistyötä eri kansainvälisten järjestöjen kautta ja kanssa.

**LU** painotti annettavan tuen tehokkuutta ja yhteistä koordinaatiota. Kreikan esitystä task forcesta tulee harkita. Lasten tukeminen kaikin tavoin tärkeää samoin yhteistyö.

**LV** kertoi prioriteettina olevan nyt normalisoida pakolaislasten elämä turvaamalla paikka kouluissa ja mahdollistaa siten paluu arkeen. Kielen- ja kulttuurinopetus on tarkoitus turvata. Korkeakouluihin järjestetty 1000 paikkaa ukrainalaisille pakolaisille ja valmistelussa myös stipendijärjestelmä. EU-tasolla uudet tai modifioidut rahoitusmahdollisuudet tarpeen.

**IT** investoi parhaillaan lasten vastaanottamiseen ml. psykologinen apu ja terveydenhuolto. Tuki Kreikan esittämälle task forcelle. Tärkeää, että EU puhuu yhdellä äänellä ja varautuu koulujen uudelleenrakentamiseen.

**EL** kertoi aloittaneensa lasten sijoittamisen kouluihin yhteistyössä Unicefin kanssa. Etenkin kieli edellyttää erityistä tukea. EU:n yhteiset toimet tärkeitä, minkä vuoksi esittää yhteisen task forcen perustamista avun koordinoimiseksi. Pelkkä koululaisten integroiminen ei riitä, vaan tulee antaa täysi tuki Ukrainalle.

**LT** totesi, että päätökset ukrainalaisten lasten integroimisesta pyritään tekemään kouluissa. Tukee digitaalisia välineitä ja -alustoja koulutuksen järjestämiseen. Tärkeä koordinoida toimia, jotta välttytään päällekkäisyyksiltä.

**CY** painotti eurooppalaisten arvojen edellyttävän täyden tuen osoittamista Ukrainalle ei vain sanoin, vaan myös teoin. Task force kannatettava aloite.

**DK** totesi maan panostavan yhteistyöhön kansainvälisten järjestöjen kanssa ja piti hyvänä, että myös EU-tasolla yhteistyötä tiivistetään.

**PL** kertoi maassa olevan 700.000 ukrainalaista lasta, joista 60.000 on hyväksytty puolalaisiin kouluihin. Puolaa puhuvat pääsevät suoraan opetukseen, muut laitetaan valmisteleville luokille. Tämä vähentää stressiä. Kouluissa on myös ukrainalaisia opettajia. Tarvitaan kuitenkin taloudellista tukea. Laskujen mukaan 2,5 mrd euroa tarpeen vuosittain lasten koulutukseen.

**HU** kertoi, että lapset voivat hakeutua maassa kouluihin asuinpaikkansa mukaan ja unkarin kielen lisäopetukseen on varattu lisäresursseja. Täysi tuki Ukrainalle tarpeen.

**BE** pyrkii helpottamaan opetukseen pääsyä ja lisätty psykologista tukea. Kielenopetukseen on tarkoitus panostaa ja tässä yhteistyötä jo maassa olevien ukrainalaisten kanssa. School Education Gateway hyvä väline.

**SE** kertoi auttaneensa Ukrainaa jo 90-luvulta alkaen. Humanitaarista apua on lisätty ja maassa poikkeuksellinen osaaminen maahanmuuttajien vastaanottamisesta.

**Komissaari Gabriel** kiitti hyvien käytäntöjen jakamisesta ja tehdystä työstä. On tärkeä toimia yhteistyössä ja koordinoitusti task forcen kautta tai muuten. Lasten koulutus ja kielenoppiminen tulee turvata. School Education Gateway tarkoitus toimia alustana. Erasmus+-ohjelman käyttöä selvitetään. Joustavuus tärkeää.

**Ministeri Blanquer** painotti vielä lopuksi kaikkien lasten kouluunpääsyn merkitystä maksutta ja helposti. Tarkoituksena on käynnistää korkean tason työryhmän työ, joka kokoontuisi viikoittain. Asialistalla olisi taloudellinen tuki etenkin naapurimaille, ukrainalaisten lasten kouluunottaminen ja sen helpottaminen ml. psykologinen tuki, opettajien kouluttaminen, Ukrainan kulttuurin ja kielen oppiminen sekä jälleenrakennus. Ensimmäinen kokouspäivämäärä ja muut tiedot jaetaan mahdollisimman pian.

*Huomiona: Ministeri Blanquerin lopussa tekemä esitys Ukrainan tilannetta käsittelevästä työryhmästä ei ollut täysin yksiselitteinen ministerin puheen ja erikielille tehtyjen käännösten välillä. Sophia Eriksson/DG EAC kertoi, ettei komissiolla ollut esityksestä etukäteen tietoja, mutta katsoi, että tarkoituksenmukaista olisi käyttää jo olemassa olevia asiantuntijatyöryhmiä (WG Schools ja WG HE) ja piti viikoittaisia kokouksia liian tiheänä. Mahdollista kuitenkin on, että Ranska ei halua käyttää komission puheenjohtamia ryhmiä, vaan suunnittelee HLG:n tai uuden rakenteen käyttämistä niiden sijaan. Lisätietoa saataneen pian.*

+++

Suomen edustajat

**Ministeri Andersson ja virkamiesvaltuuskunta**

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

---

|               |                                                                                                                                                   |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Asiasanat     | ammatillinen koulutus, jaosto koulutus (EU 30), koulutus, koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto, koulutusohjelmat, täydennyskoulutus |
| <b>Hoitaa</b> | <b>OKM, UM, VNK</b>                                                                                                                               |
| Tiedoksi      | ALR, EUE, LVM, MMM, STM, TEM, TULLI, VM, VTV                                                                                                      |

---